

מסורת הש"ס

א) גי' רא"ש אמרה צריכה אני מחללין לא אמרה צריכה און סי' א) גי' רא"ש אמרה אני צריכה און מחללין לא אמרה אני צריכה מחללין לא אמרה א) ניומא פנ. פד: כסוות טו. ז"ק מד: 5. ב"ב ג: סנהדרין עט.א, בסי' הגירסא לא אמרה צריכה וכן לקמן, ט) נצינא כב.א, ו) נצינאה שם וכן בשאלתות פרש' שמות סי' ג' ויהי' לא אסתמר אמר ר"ח סי', ט) נלקמן קמ"ג, ו) נצי' פסחים קי"ג, ט) נחלין קי"א, ו) ס"א טמא, ט) ק גי' הדין ענך שפירק פולס האון מהר"ף הגי' כאן ע"ל ר"ב, ע) און זו נלמא כ"ל לון תלמי' אכסמלה דמי רב פאדמיונא מעלי' מנחת גב: ט) נוע"ע מוס' גיעין מ: ד"ה אע"ג.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה פסולה דיונה וכו' בוי"ש, ב"ב על ברייתו:

גליון הש"ס

גמרא משעה שתשב על

המשבר. עין פ"ו מ"ד

דאלתא דריש':

רבינו חננאל

מר זוטרא מתני אמר רב יהודה אמר שמואל חיה כל זמן שהקבר פתוח, פירוש הקבר, בית הרוחם, בין אמרה צריכה אני ובין אמרה איני צריכה מחללין עליה את השבת. נסתם הקבר אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת, אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת, ומסקינן לה לשמעתא דא"ל מרימר לרבינא הילכתא כי הדר דמזוטרא ספק נפשות להקל, והוצרכנו לדקדק מאימתי פתיחת הקבר כדי לחלל באותו העת את השבת לעשות צריכה חיה, ואמר אביי משתשב על המשבר, ואמר רב הונא בריה דרב יהושע משעה שדרס שותת ויורד כי, ודייקינן מדרא אמר רב הונא עד שיתחיל הדרס להיות שותת שי"מ קודם שתשב על המשבר קאמר, וכאובי עבדינן ולא מחללי שבתא אלא עד שיהא שותת) הדרס שותת ויורד ותשב על המשבר. אבל הוא דאמר אביי משום בר יהודה עד מתי פתיחת הקבר ג' ימים בלבד אין הלכה כמותו, ולא כרבא דאמר בשמיה דרב יהודה שעה, אלא קיייל כנהרדעי דאמרי חיה שלשה שבועה ושלשים שבעה, אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת, אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת, אמרה איני צריכה אין מחללין עליה את השבת, טמא עבדינן כמר זוטרא לקולא. שלשים, אפילו אמרה צריכה אני, אין מחללין עליה את השבת,

מפנין פרק שמונה עשר שבת

צריכה אני. לחלוּל: בין **שאמרה** אין **צריכה אני**. וחברותיה אומרות שהיא צריכה מחללין: **צאנפיה**. צורעותיה שאינה יכולה להלך: **חיה ג' ימים ו' ימים ול' יום**. הוזכרו בה לחילוק הלכות חילול שבת ל' מו' עד השלמת ל' וכן ו' מג' עד השלמת ו': **כל צריכי חולה**. והא חיה עד ל' יום סתמא חולה היא: **דבר שאין בו סכנה**. חולה שאס לא יעשו לו רפואה זו אין מסוכן למות ומ"מ צריך הוא לה: **אומר לארמאי ועושה**. אבל דבר שיש בו סכנה ישראל עצמו עושה לו: לעצילה. עד ל' יום לא תטבול מפני הצניעה: **שאין בעלה עמה**. והיא טובלת לטירות: **בעלה מחממה**. לאחר טבילה בתשמיש והגוף מתחמם מן הגוף: **מדורה**. היסק גדול: הקיז **דם**. וכ"ש חולה: **ללאו** ליה **סתקא דשאגא**. לא מלאו עינים מוכינים להיסק ציוס הקזה וזהו וזקעו כסא של תדהר שהוא מעולה בדמים: **פסורה דיונה**. מין ארו הוא. ורבינו הלוי אמר א) בוי"ש: ט) **רצא ללאו** ליה **שרשיפא**. **ספסל: ויקח מנעלים**. שאין לך ציווי מן המהלך יחף בשוק: **מלאי** **צריכי סעודה**. (לרכי) סעודת הקזה: **ציומא דמלפא**. דהקזה: **דטחיל**. טחול. סומקא חלף סומקא: **עד דנפיק סיהי**. הריח: **מאוינה**. מאוזני מריחין היין: **מריצדא דכוסילפא**. נקבי כלי האומן שצצשרו. **פלימ"א: עד דקפי טחניה**. טחול שלו קף ציון: **בר סלסא ערפי**. בן ג' שנים שטענה אמו משקלט ג' עלין חדשין: **לרגנן**. לתלמידיו: **אמרו נחמן איקלט לגנן**. הרצו בסעודה כאילו אני סועד אלכס: **בר מהסיא ערמה**. דמפרש ואזיל: **ולא אפשר ליה**. לקנות יין: **לשקול זוזא מלא**. זוז רע ופחות שאינו יואל צהולא: **וליויל לשצ חנופא**. ודך הלווקחים לטועמו תחלה שיהא טוב ויעטוס וכשיטין לו הוז והסנוויי **ימלאנו** רע ולא יקבלנו והוא ילך לחנות אחרת ויעשה כן: **ואי לא**. דאין לו זוז רע: **ולישוף משחא צלידעיי**. צרקמו והממרים והשומן מתממין אותו: **בישא מי הוה טנא**. חוס השמש שהוא קשה לאדם כלום מניצ לו: **הינא דכריך ויקא**. ש' **אינדורו'** שיש בו חלונות והרום נכנסת בהם נכרכת ומתגלגלת **באינדורו'**: **דילמא שפי ליה אומנא**. מריקו מדמו כמו השופה יין לחצירו (צ"מ דף ס). **ומוקי ליה ארביעסא**. לא הניח זו דם אלא כדי חייו דהיינו רביעית והדר אמי ליה זיקא ושייף ליה מדס הנוטר בגופו ומחסרו משיעורו ומסתכן: **שצ לציני ואריחא**. עוזי החומה ו' לצינים מוטלין לרחצן זה אלל זה דכל לצינה ג"ט: **ואריחא**. ארית חזי לצינה טפח ומחל'ה: **ארגיש צנפשיה**. הרגיש בעצמו שהוא נחלש: **חסר חד אריחא**. החומה היתה חסירה מעוציה אריח:

דבדר

אבלט אשכחיה לשמואל דגני בשמשא א"ל חכימא דיהודאי בישא מי הוי טבא א"ל יומא דהקזה הוא ולא היא אלא איכא יומא דמעלי בה שמשא בכוליה שתא יומא דנפלה ביה תקופת ט' תמוז וסבר לא איגלי ליה: (היקיל ברוח טעמא שהה סימן) רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל המקיל בסעודת הקות דם מקילין לו מזוגותיו מן השמים ואומרים הוא על חייו לא חס אני אחוס עליו רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא לא ליתבי היכא דכריך זיקא דילמא שפי ליה אומנא ומוקים ליה ארביעתא ואתי זיקא ושאיף מיניה ואתי לידי סכנה שמואל הוה רגיל ועבר מילתא בביתא דשב לביניא ואריחא יומא חדא עבר וארגיש בנפשיה בדך וחסר חד אריחא רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא ליטעום מידי והדר ליפוק דאי לא טעים מידי אי פגע בשכבא ירקא אפיה אי פגע במאן דקמל נפשא מית אי פגע

מפנין פרק שמונה עשר שבת

קבא

צריכה אני בין לא אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת רב אשי מתני הכי מר זוטרא מתני הכי אמר רב יהודה אמר שמואל חיה כל זמן שהקבר פתוח בין אמרה צריכה אני ובין אמרה אין צריכה אני מחללין עליה את השבת נסתם הקבר אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת לא אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת א"ל רבינא למרימר מר זוטרא מתני לקולא ורב אשי מתני לחומרא הלכתא כמאן א"ל הלכה כמר זוטרא א) ספק נפשות להקל מאימתי פתיחת הקבר אמר אביי אמשעה שתשב על המשבר רב הונא בריה דרב יהושע אמר במשעה שהדם שותת ויורד ואמרי לה במשעה שחברותיה נושאות אותה באגפיה עד מתי פתיחת הקבר אמר אביי שלשה ימים רבא אמר משמיה דרב יהודה

שבועה ואמרי לה שלשים אמרי נהרדעי דחיה ג' ו' ול' ג' בין אמרה צריכה אני ובין א) אמרה לא צריכה אני מחללין עליה את השבת ו' אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת אמרה לא צריכה אני אין מחללין עליה את השבת א"ל אפי' אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת אבל עושין ע"י ארמאי א) בדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה צריכה בשבת א) וכדרב המנונא דאמר רב המנונא א) דבבר שאין בו סכנה א) אומר לנכרי ועושה אמר רב יהודה אמר שמואל לחיה ל' יום למאי הלכתא אמרי נהרדעי למבילה אמר רבא לא אמרן אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה בעלה מחממה כי הא דברתיה דרב חסדא טבלה בגו תלתין יומין שלא בפני בעלה ואצמניאת ואמטוי לערסה בתריה דרבא לפומבדיתא א) אמר רב יהודה אמר שמואל יעושין מדורה לחיה בשבת (בימות הגשמים) סבור מינה לחיה אין לחולה לא בימות הגשמים אין בימות החמה לא א) (ולא היא ל"ש חיה ול"ש חולה ל"ש בימות הגשמים ול"ש בימות החמה מדאתמר) אמר רב חייא בר אבין אמר שמואל י' הקיז דם ונצטנן עושין לו מדורה אפי' בתקופת תמוז שמואל צלחו ליה תכתקא דשאנא רב יהודה צלחו ליה פתורא דיונה לרבה צלחו ליה שרשיפא וא"ל אביי לרבה והא קעבר מר משום יבל תשחית א"ל כל תשחית דגופאי עדיף לי אמר רב יהודה אמר רב לעולם ימכור אדם קורות ביתו ויקח א) מנעלים לרגליו הקיז דם ואין לו מה יאכל ימכור מנעלים שברגליו ויספיק מהן צרכי סעודה מאי צרכי סעודה רב אמר בשר ושמואל אמר יין רב אמר בשר נפשא חלף נפשא ושמואל אמר יין סומקא חלף סומקא: (סימן שנמסר) שמואל ביומא דעבר מילתא עבדי ליה תבשילא דטחלי ר' יוחנן שתי עד דנפיק תיהיא מאוינה ורב נחמן שתי עד דקפי טחליה רב יוסף שתי עד דנפיק מריבדא דכוסילתא רבא מהדר אחמרא בר תלתא טרפי אמר להו רב נחמן בר יצחק לרבנן במשותא מינייכו ביומא דהקזה אמרו לביתייכו נחמן אקלע לגבן וכולהו אערומי אסירי בר מהאי ערמה דשרי מאן דעביד מילתא ולא אפשר ליה לישקול זוזא מכא וליויל לשב חנותא עד דטעים שיעור רביעתא ואי לא ליכול שב תמרי אוכמתא ולישוף מישחא בצידעיה וגיגני בשמשא

אבלט אשכחיה לשמואל דגני בשמשא א"ל חכימא דיהודאי בישא מי הוי טבא א"ל יומא דהקזה הוא ולא היא אלא איכא יומא דמעלי בה שמשא בכוליה שתא יומא דנפלה ביה תקופת ט' תמוז וסבר לא איגלי ליה: (היקיל ברוח טעמא שהה סימן) רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל המקיל בסעודת הקות דם מקילין לו מזוגותיו מן השמים ואומרים הוא על חייו לא חס אני אחוס עליו רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא לא ליתבי היכא דכריך זיקא דילמא שפי ליה אומנא ומוקים ליה ארביעתא ואתי זיקא ושאיף מיניה ואתי לידי סכנה שמואל הוה רגיל ועבר מילתא בביתא דשב לביניא ואריחא יומא חדא עבר וארגיש בנפשיה בדך וחסר חד אריחא רב ושמואל דאמרי תרוייהו האי מאן דעביד מילתא ליטעום מידי והדר ליפוק דאי לא טעים מידי אי פגע בשכבא ירקא אפיה אי פגע במאן דקמל נפשא מית אי פגע בדבר

קבא

עין מושפא נר מצוה

ל' א ב ג מו' פ"ב מהל' שבת הלכה יג סמך לאון סה טוש"ע א"ח סימן של סעיף ג:

ל' ד מו' שם טוש"ע שם סעיף:

ל'ה ד מו' שם הלכה י סמך שם טוש"ע א"ח סי' שטח סעיף ו':

ל' ד מו' שם הלכה יד סמך שם טוש"ע א"ח סימן של סעיף ו':

ל' ד מו' וסמך שם טוש"ע א"ח סימן שטח סעיף יז:

תורה אור השלם

1 ב' תצור אל עיר ומים רבים להחלש עליהך להקפיש אל תשחית את עצה לגדח עליו דרון כי מפניו תאכל ואתו לא תכרס כי יאָאָם על הַשָּׂדֶה לָבֹא מִשָּׁמָיִם בַּמָּצוֹר: דברים כ ט

לעני רש"י

בר"ש, ע' תאשור. פלימ"א [פלימריא]. אימל (להקזות דס).

מוסף רש"י

ספק נפשות להקל. דניי נפשות, דהא והלני העדה כמי' (כתובות 30. ב"ב 104: סנהדרין 50). מדורה, היסק גדול (שורבין 50). דעבד מילתא. סקס (חולין קיא).

רבינו חננאל (המשך)

אלא עושין לה ע"י ארמאי כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה נעשין ע"י ארמאי בשבת, וכדרב המנונא דאמר דבר שאין בו סכנה אומר לגוי ונעשה. חיה לא מטבול בתוך שלשים יום שטא צטטן. אמר רבא לא אמרן אלא שאין בעלה עמה, אבל בעלה [עמה] בעלת[ן] מחממה. אמר רב יהודה אמר שמואל עושין מדורות לחיה בשבת, סבור מינה לחיה אין לחולה (בימות הגשמים אין) בימות החמה לא וכו'. ומסקינן משמא דשמואל הקיז דם ונצטנן עושין לו מדורה ואפילו בתקופת תמוז, שמעינן מינה אפילו לחולה ואפילו בימות החמה. שמואל צלחו ליה תכתקא דשאנא. פי', שמואל הקיז דם ולא היה לו עצים מוכנים להדליק ולהתחמם בהן, וביקעו לו שירה שהיו עציה עצי שאנא והן יקרים להודיע הקיז דם ונצטנן עד שיביאו לו עצים יסתכן, וכדמתרגי' וביקע עצי העולה, וצלח אצי דעלתא. רב יהודה צלחו ליה פתורא. פי' ימארו להתחמם יסתכנו. נחמנך מטבע הצורה ונראה כאסימן. דעבדי מילתא, באותו היום שמקיז דם.